



Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.III. Hujus morbi causæ & remedia.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

credulitatem eorum, & duritiam cordis;
 (nn) ah! da nobis augmentum fidei,
 ut, quam lingua nostra loquitur, tandem
 aliquando etiam moribus vita fateatur.
 Ne permittas, ut dogmata, quæ de
 sanctitatis excellentia credimus, actio-
 num discrepantia denuo inficiemur.
 Potius fac, ut spiritus tui fervore con-
 cepto in fide inveniamur stabiles & in
 opere efficaces. ut, qua Te Auctore fa-
 cienda cognovimus, Te operante implea-
 mus. (oo) Prohibe, quaeso, ne fides
 nostra nobis suspensa è collo asinaria sit
 mola, cujus pondere eò profundius
 usque ad infernum, vel saltem in car-
 cerem lustricum demergamur. (pp)

§. III.

*Cause & remedia hujus, quæ
 intercedit inter vitam & fidem
 nostram, discrepantia.*

QUOD Sol, ille astrorum princeps,
 in hoc rerum universo, id fides
 est in homine christiano. Sicut enim
 ille

(nn) Marc. 16. v. 14. (oo) Ecclesia in ora-
 tionibus missæ, (pp) Luc. 10. v. 15.

ille sua luce omnia illustrat, & ardore cuncta calefacit; ita hæc quoque mira vi intellectum illuminat, ut sciat: & voluntatem inflammat, ut velit agere, quæ agenda esse ejus magisterio docemur. Ut proin meritò à S. S. Patribus animæ ocellus vociterut. Et hinc alastor stygius Ammonitarum regem Naam (a) imitaturus, omni astu allaborat, ut dextrum hunc nobis oculum eruat, vel saltem offusis tenebris ita obscuret, ut actionis expers instar cadaveris iners langueat; probè gnarus, nihil his umbris humano cordi perniciosius immitti posse. Hujus igitur morbi 1. causas investigabimus; 2. remedia afferemus.

I. Duplex hujus ægritudinis origo est, nempe *obscuritas intellectus* ob illustrationis negationem: nec non *perversitas voluntatis* ob appetituum rebellionem. Illa impedit, ne quod rectum est, agnoscamus: hæc prohibet, ne etiam agnitum exequamur: utraque facit, ut nulla moribus cum fide

V.
Hujus
morbi
origo.

(a) 1. Reg. 11. v. 2.

conformitas sit. Ad obscuritatem intellectus quod attinet, facile omnes adstipulantur, hanc mentis noctem infaustam illam scaturiginem esse, cui mortua fides vitæque pravitas suam ex parte genesin debeant. Id enim aperte sacra Pagina asserit, dicens: *defecit sanctus, quoniam diminuta sunt veritates à filiis hominum.* (b) *Ambulant in vanitate sensus sui; quia tenebris obscuratum habent intellectum.* (c) *Evanuerunt in cogitationibus suis; quia obscuratum est insipiens cor eorum.* (d) Ut proin dubium esse nemini possit, hanc divini luminis absentiam hujus, de quo agimus, navi comitans principium esse. Verum hoc difficile captu videtur, quomodo huic caligini in Christianis, præcipuè Religiosis, locus esse possit? in Christianis, inquam, & Religiosis, qui sedent *ad fontem solis*: (e) qui practicas has de virtutis excellentia veritates in libris legunt, è cathedris audiunt, in solitudine meditantur: qui in ipsa lucis regia identidem

(b) Psal. II. v. I. (c) Ephes. 4. v. 17. & 18.
 (d) Rom. 1. v. 21. (e) Josue 15. v. 7.

tidem medii versantur. Hujus igitur mali radices detexisse, operæ pretium erit. Sunt autem sequentes, videlicet

1. Hæ ipsæ functiones sacræ, per quas illustres hæ gratiæ tanquam per canales ad nos defluere deberent, vel negliguntur, vel solùm oscitanter, adeoque sine fructu peraguntur; & hinc etiam lumina, aliàs concedenda, negantur.

2. Dein cùm *ab assuetis non fiat passio*, ut vetus adagium habet; nos verò quandam jam assuetudinem contraxerimus, pia ejusmodi placita dissimulanter audiendi, languidè contemplandi, obiter legendi; hinc fit, ut divina hæc fulgura, quando etiam divinitus immittuntur, animum quidem feriant, parum tamen faucient.

3. Denique cùm horreamus sincere converti, etiam declinamus remedia seriò resipiscendi. Nempe amamus morbum, hinc respuimus medicinam: timemus agnoscere malum, quod

quod corrigere non libet: averſamur illa tonitrua, quæ lethargum excutiunt: odimus illos ſplendores, qui dilectas nobis umbras depellunt: indignamur ſubtrahi pulvinar, cui tam molliter incubamus. Id eſt, nauſeamus illa præſidia externa, quibus uti ſolet DEUS ad nos interiùs illuminandos; dum vitamus illos concionatores, ſeceſſus, libros, meditationes, conſcientiæ arbitros, qui ulceri ungues immittunt, latentes ſub cinere flammas produnt, nidulantes intus viperas detegunt. Verbò: quia nolumus emendari, hinc etiam per hos nolumus illuſtrari.

4. Et quando etiam ſubin redivivos ejuſmodi Saulos nil tale opinantes, imò & invitos *ſubitò de cælo circumfulget copioſa lux*, (f) ita ut clarè cognoscant incomprehenſam virtutis ſolidæ eminentiam pulchritudinemque; quando etiam infixus menti aculeus eiſdem discrepantes à fide mores querulo murmure exprobrat; tamen

(f) Act. 22. v. 6.

men agnitæ veritati præfractè resistunt. Et ne fors eidem suaviter victi tandem cedant, varia mox conventicula quarunt, vel negotia assumunt, aut dissipationes procurant, queis accensa in animo fax denuo diffletur, extinguitur, & suffocetur.

Quid ergo mirum, quòd anima etiam Christiana in ipso gratiarum ac illustrationum meridie adeò cæca & tenebricosa permaneat? Quid mirum, quòd etiam Religiosi de practicis hisce Christi placitis instar mundanorum sentiant, & loquantur? Quid denique mirum, quòd Justitiæ Sol apud plurimos nostrum tam constantem ecclipsin patiatur? Nempe omnes viæ præcluduntur, quibus cœlestes radii ad nos deriventur; & hinc anima perpetuò tenebris obvoluta jacet. Ex his patet, quatuor hæc capita primos esse fontes illius *obscuritatis* intellectus, quæ præcipua origo est mortuæ fidei nostræ, adeoque & terribilis illius discrepantiæ, quæ inter hanc nostramque vivendi methodum intercedit.

Altera est *voluntatis perversitas* orta ex vehementia pravorum, qui animo dominantur, affectuum. Licet enim non minus verum sit, cœlorum nobis aditum interclusum iri, nisi nobismet ipsis vim fecerimus; nisi mundi instituta oderimus; nisi inimicos dilexerimus; licet, inquam, hæc non minus vera sint, quam verum est, nos paradiso exclusum iri, nisi sacro baptismatis fonte lustrati fuerimus. nihilominus haud pari facilitate nec æquali promptitudine utrique doctrinæ assentimur. Illis sacræ Paginæ oraculis, quæ solùm ab intellectu assensum exigunt, haud ægrè adeò subscribimus. At verò illa, quæ insuper à voluntate congruentem eis praxin requirunt; quæ vitæ actiones fidei regulis conformari volunt, hæc enim vero difficiliùs persuadentur.

Sic exempli causa, DEUM natura unicum esse, ac Personis trinum: Verbum assumpta carne semet exinaniùsse: Christum in Eucharistia præsentem latere, & quæ his similia sunt; istis equi-

equidem promptiori consensione suffragamur. Verùm beatos esse, qui lument: qui esuriunt, & sitiunt justitiam: qui persecutionem patiuntur &c. (g) *Vae fore divitibus: va, qui rident: (h) va, qui ducunt in bonis dies suos. (i)* quin imò etiam oculum esse eruendum, manum pedemque abscindendum, si animæ offendiculo sint. (l) hæc, inquam, credere: hæc vera profiteri: in his iudicium Evangelio sub jugum mittere; enimvero hoc opus, hic labor est.

Porro tanti discriminis in promptu ratio est; nam priorum fides, solum theoricæ cum sit, distortas appetitiones non adeò inquietat, amorem proprium non ita infestat, nec adeò molesta sensibus adversatur. & hinc etiam malæ affectiones nostræ his non adeò obmurmurant. At verò posteriora Religionis nostræ dogmata, cum practica sint: cum consentaneam fidei

D 2

opera-

(g) Matth. 5. v. 3. & seq. (h) Luc. 6. v. 24. & 25. (i) Job. 21. v. 13. (l) Marc. 9. v. 42. & seq.

operationem exposcant: cùm, quod creditur, etiam imperent exerceri; hic enimvero conjurati insurgunt omnes rebellis appetentiæ motus; hic amor proprius, caro, & sensus arma corripunt, classicum insonant, ac voluntatem socium in fœdus eò citiùs pertrahunt, quò pronior illa eorundem lenociniis decipi amat, corrumpique. Quo fit, ut princeps hæc animæ facultas miserè perversa, cum iisdem contra tam incommodam sibi fidem pariter conspiret: ut cupiat esse falsum, quod intellectus credit verum; quia horret damnare ùt malum, quod carnalibus oculis arridet ùt bonum: ut perfectionem ideis Platonice annumerando, virtutem solidam ad lunæ incolas amandet.

Et, ne interpellans ratio ludum fors turbet, etiam hanc suas in partes, offusis nebulis, facile adducit. Nam quando cor suorum affectuum aliquando mancipium est, brevè etiam mentem ita fascinat, ut hæc assentando illud judicet rectum, quod cuticulae

læ est gratum: illudque dicat æquum, quod carni est commodum: ut omnes ingenii exerat vires, ne confictum à se Phantasma veritatis radio dissipetur. Quin imò his non contenta ferociens voluntas, intellectum insuper compellit, ut is sacrilego ausu, alieni se fori quæsitorem constituens, ipsam quoque fidem veluti ream in jus atque ad examen vocare, sibi que summum de ea iudicium arrogare non vereatur. Cùmque in hoc tribunali non alia quàm pravorum motuum suffragia rogentur; quid mirum, quòd cœlestis hæc virtus, terra iudice, causa cadat? quòd exulare ea, vel saltem in animi angulo obscura, otiosa, semimortua latere, & elinguis tacere iubeatur? Dum interim amor proprius, dictatorem agens, Christi axiomata suam in rem interpretatur, Evangelii rigorem mitigat, pietatem genio seculi accommodat, spiritum DEI spiritu mundi vafre temperat; & amicam quoddam pactum conventumque lucem inter & tenebras, Arcam & Dagon, Christum & Belial, gratiam &

naturam componere tentat. Ex hac autem rerum tam dissimilium commixtione, quid aliud quàm monstra nasci, & continuæ mores inter & fidem repugnantiaè possunt? Quis igitur neget, appetituum rebellionem, & ortam inde voluntatis perversitatem alteram languidaè, corruptaè ac profli-gataè fidei nostræ scaturiginem esse?

Ipsa infidelitatis, idololatriæ ac hæ-resis repetatur origo, nec alia eorum fuisse principia innotescet, quàm hunc ipsum vitiorum in dictam animæ vo-luntatem dominatum. Sic ex. gr. in-ter Judæos (ut refert S. Joannes) *mul-ti ex principibus crediderunt in Chri-stum, sed propter Phariseos non profite-bantur.* (m) quæ causa hujus simula-tionis? superbia fuit vanusque homi-num respectus; *dilexerunt enim gloriam hominum magis, quàm gloriam DEI.* (n) Illi ipsi Ethnici, quorum luxuriæ, am-bitioni & avaritiæ mysterium crucis teste Apostolo *stultitia* fuerat, (o) haud

(m) Joan. 12, v. 42. (n) Ibidem. (o)
1. Cor. 1. v. 23.

haud repugnanter Jovi adultero, furaci Mercurio, libidinosæ Veneri thus adolebant; quia horum flagitia amabant. imperans eis affectio, princeps horum numinum sacrificulus erat.

Etiam hæresis, licet sedem suam habeat in intellectu, suum tamen ortum & progressum cordis nequitia debet. Ex affectuum vitiositate tanta dogmatum improbitas diversitasque profecta est. Libidini, invidia, furori emerisæ recens ex orco sectæ suum horoscopus in acceptis referunt. Systema novæ religionis semper erat partus cujusdam effrenatæ cupiditatis.

Quin imò etiam inter Catholicos non paucos reperire est, qui (ut Apostolus ait) *veritatem DEI in injustia detinent*: (p) quorum fides mortua est; quia in ipsis vetus homo nimium vivit. Non credunt eo, quo par est, modo; quia nolunt: & ideo nolunt; quia facere renuunt, quod agendum sciunt. Liberè dubitant, ut liberiùs

D 4

agant:

(p) Rom. 1. v. 18.

agant: timent illustrari, quia horrent emendari. Sanari quidem orant, ita tamen ut exaudiri timeant: quærere se fingunt, quod invenire non cupiunt. Et en! horum omnium causa appetitionum rebellio, enataque inde mentis corruptio est. Sicut enim auctore Augustino *difficile est, ut malè vivat, qui bene credit; (q)* ita vix possibile est, ut bene credat, qui malè vivit. Ex his patet, voluntatis *perversitatem* unà cum intellectus *obscuritate* hujus tam enormis, quam deploramus, discrepantiæ venenatam radicem esse.

II.
*Ejusdem
remedia.*

II. Porro *primum*, quod grassanti huic malo opponamus, antidotum est fidelis divinæ lucis usus, ac tumultuantis appetentiæ victrix coërcitio. Hoc enim præsidio exitiosæ illæ mentis tenebræ ex intellectu fugabuntur; à voluntate verò noxium illud perversionis periculum arcebitur. Utraque autem facultas aptior reddetur ad melius cognoscenda fidei nostræ scita, eaque in usum promptius deducenda.

Quem

(q) Serm. 237. de tempore.

Quem in finem plurimūm conducent illa, quæ Parte I. Cap. III. & IV. de abusu gratiæ, & dominante nobis appetitu fuerunt disputata. Ut proin plura de his eadem de re hîc addere supervacaneum sit.

Alterum pellendo huic morbo remedium est frequens exercitium actuum fidei circa practicas Religionis nostræ materias statutis temporibus sedulò frequentandum, præcipuè tunc, quando tepor aliquis irrepere aut focors rerum spiritualium negligentia invalescere tentat; tunc enim omnino consultum erit, ut ardenti affectione dicamus: *credo Domine! propter tuam id attestantis auctoritatem, credo beatos esse, qui esuriant, & sitiunt justitiam: unicum virtutis actum omnes mundi thesauros immensum excedere. Credo curam animæ, studium perfectionis esse negotium omnium maximum, unicè necessarium, omnium utilissimum. Credo vanitatem vanitatum, & omnia vanitatem esse, præter amare DEUM, & illi soli servire. & quæ alia his affinia sunt.* Ejusmodi enim affectus præci-

puè frequentiores si sint, sinistras de sanctitate ideas facile depellent, obiectas difficultates levi brachio vincent; adeoque impiam illam vitæ à fide diffusionem providè impedient.

Tertium contra hanc pestem præsidium est conceptum firmissimè propositum, temporario subinde voto firmandum, consuetas exercitationes sacras quavis die *ferventer, integrè, & constanter* explendi: sine urgente eaque gravissima ratione illas nunquam omitendi, nec differendi, aut decurtandi; sed destinatum his spiritûs exercitiis tempus sacrosanctum habendi: quidquid eorum integritati defuerit, quamprimum ac licuerit, summa cum acuratione supplendi. Et quamvis lethale non est, grande tamen nobis ac majoris notæ piaculum sit, ob studia vel alia quæcunque negotia dictum hoc mentis decretum foedifraga temeritate infringere.

Maledicta sit illa scientia, diris devotum sit illud negotium, quæ, vel
quod

quod cum neglectu virtutis functionumque religiosarum acquiritur, aut perficitur. Eadem sorte, qua montes Gelboe, involvantur; *nec ros gratiæ celestis, nec pulvis divinæ benedictionis veniant super ea.* (r) æterno anathemate feriatur illud studium: nigrum theta inuratur illi actioni, cui cum dispendio rerum, quæ spiritum concernunt, vacatur: illud munus & officium, ille labor & curæ, illa opera & solertiæ, quæ cum detrimento pietatis obeuntur, vel adhibentur, successu careant, laude destituantur, variisque casibus adversis turbentur, impediuntur, antiquentur.

Et profectò (quæ iuxta Numinis ultio est) experientia teste plerumque scientia illa, ob quam sanctitas negligitur, despecta virtute, vel non acquiritur, vel acquisita morbis denuo perditur, vel certè DEUS talis hominis doctrina ad promovendam suam gloriam non utitur. Quid? quòd hic ipse DEUS reliquis pariter occupationibus cum sancti-

(r) 2. Reg. 1. v. 21.

sanctimoniam præjudicio susceptis, diversis mirisque viis adversari gaudeat? cum ejus oculi pupillam lædat, qui istis animæ profectum non præhabet. Hac ergo poena ne etiam nos castigemur, præscriptæ occupationes piæ primas semper sibi curas vendicent.

Quartò denique cum viva hæc divinaque fides singulare sit munus cœli, illud ferventi prece & frequenti gemitu à Patre luminum est exorandum, clamando nunc cum illo cæco: *Domine, ut videam!* (s) modò cum Apostolis: *adauge nobis fidem!* (t) Quæ quidem in re magno aliqui errore ducuntur, dum judicant, hanc margaritam non secus ac dona linguarum, vaticinationum, lacrymarum, discretionum nostrum omnem conatum meritumque excedere. quo fit, ut illa æquè faciles careant, ac gratiã patrândi prodigia. Mirantur quidem heroicam hanc & practicam in Sanctis fidem: optarent & illi eadem beari:

(s) Luc. 18, v. 41. (t) Joán, 17, v. 9.

ri: cuperent & ipsi ejusmodi magnis illustrationibus ditari; & interim complicatis desideris brachiis otiosi perstant, miraculum è cœlo sperantes, ac æmulantes illum pigrum, *qui abscondit manum suam sub ascella*, quemque morbida segnis animi *desideria occidunt*.
 (u) Instandum, conandum, laborandum est, cœlique fores ingenti cum fiducia pulsandæ; nam (quod Christi promissum est) *dabit Pater de cœlo spiritum bonum petentibus se.* (x)

His tribus præsiidiis muniti, geminum illud, quod persequimur, malum facile depellemus, nempe *obscuritatem* intellectûs, & *perversitatem* voluntatis, quæ tum ob sublationem illustrationum, tum ob rebellionem appetituum enormis illius, quæ fidem inter vitamque intercedit, dissensionis triste principium sunt. Ea igitur in posterum memoriæ commendata, in consuetudinem diligenter deducamus. Secus timeamus, ne nobis fides nostra,

(u) Prov. 19. v. 24. & cap. 21. v. 25.

(x) Luc. 11. v. 13.

stra, quæ debuerat esse scala ad cœlum, fiat præcipitium ad orcum.

Time, quicumque hæc legis, ne idem ipse Servator, qui olim illi cæco dixerat: *vade, fides tua te salvum fecit*; (y) etiam tibi aliquando denunciaret: *ito, fides tua te damnavit*. Nam (ut ait Augustinus) *christiani nominis non facit sola dignitas Christianum; nilque prodest, quod Christianus voceris nomine, si hoc non ostendas in opere*. (z) Et hinc Hieronymus, hac veritate perculsus, supplici gemitu exclamat: *ô Christe Jesu! memini te olim illis duobus cæcis dixisse: secundum fidem vestram fiat vobis*. (aa) *Ah Domine! hanc vocem tuam ego audire nolo: fiat tibi secundum fidem tuam; si enim secundum fidem meam fiat mihi, peribo*. (bb) O! Superi! si hæc Hieronymus, ille fidei defensor, columen & exemplar; quid nos eloqui, ac pertimescere par est? nos, inquam, quorum mores practica fidei negatio sunt?

(y) Marc. 10. v. 52. (z) Serm. 38. de tempore. (aa) Matth. 9. v. 29. (bb) Dialog. adversus Luciferianos.

sunt? Da ergo, ô sanctitatis amator
DEUS! ut allatis rationibus convicti,
ipsa deinceps vivendi norma ostenda-
mus, nos verè credere, eminentem
virtutis excellentiam esse.



CAP. II.